

УДК 37(092)(460)

Зайченко Н. І.

доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
соціальної роботи та освітніх і педагогічних наук
Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка

ПРО ДЕКОТРІ ПЕРЕКЛАДИ ЛОРЕНСО ЛУЗУРІАГІ

Визначний іспанський педагог Лоренсо Лузуріага (Lorenzo Luzuriaga Medina) (1889–1959) багато зробив у галузі компаративної педагогіки. Однак він не лише вивчав досвід педагогів минувшини і сучасності, але й перекладав їхні праці на кастильську мову. Серед перекладів творів видатних педагогів світу, здійснених Лоренсо Лузуріагою від часу його навчання у Мадридській Вищій школі педагогіки, найчисленнішими були переклади з німецької мови. Освітянин досконало володів німецькою та англійською мовами.

1911 року Лоренсо Лузуріага видав книгу "Кант, Петалоцці і Гете про виховання" [1], у передмові до якої зауважував, що твори, представлені в книзі, досі не публікувалися кастильською мовою; а постаті Іммануїла Канта, Йоганна Песталоцці, Йоганна Гете були поводириями в педагогіці, хоча і кожна по-своєму [1, с. 5].

Раніше, Лоренсо Лузуріага переклав із німецької мови трактат "Загальна педагогіка, виведена з мети виховання" (1806) Йоганна Фрідріха Гербарта. У пролозі до видання, написаному Хосе Ортегою-і-Гассетом, зазначалося: "Ця класична книга з педагогіки, непомітно перекладена на кастильську мову сеньйором Лузуріагою, звернена в основному до вчителів" [2, с. 7].

Сам же Лоренсо Лузуріага вказував, що найзначнішими працями Йоганна Гербарта були "Загальна педагогіка" (1806) і "Нарис курсу з педагогіки" (1836–1841) [2, с. 55]; що перекладачеві не була відома хоча б одна версія перекладу "Загальної педагогіки" на романські мови [2, с. 57].

На погляд Лоренсо Лузуріаги, відсутність до того часу перекладів педагогічних праць Й. Гербарта на кастильську мову була пов'язана передусім із складністю використовуваної останнім термінології. І німецьким читачам, не знайомим із предметом педагогіки, нелегко давалися твори Йоганна Гербарта, насичені абстрактними поняттями [2, с. 57].

У замітці перекладача до твору Йоганна Генріха Песталоцці "Метод" повідомлялося, що це – одна з найважливіших праць педагога, яка вперше публікувалася кастильською мовою. Педагогічний твір був написаний Г. Песталоцці в 1800 році, але він вийшов друком уже після смерті автора – в 1828 році в "Журналі про виховання та навчання" завдяки старанням Йоганна Нідерера [3, с. 5].

В "аргентинський" період освітянської діяльності (1939–1959) Лоренсо Лузуріага продовжив перекладання педагогічних праць, зокрема, творів Вільгельма Дільтея, Джона Дьюї, Вільяма Кілпатрика, Германа Ноля, Вільгельма Лая, Франка Фрімена та багатьох інших педагогів.

У передмові до перекладу праці Вільгельма Дільтея "Історія педагогіки" (1942) Лоренсо Лузуріага зауважував, що ця книга разом з "Основами педагогічної системи" стали результатом викладання автором курсів у Берлінському університеті впродовж 1884–1894 років, які, проте, не були опубліковані до 1934 року, до появи тому IX його "Повного зібрання творів" [4, с. 7].

Указував Лоренсо Лузуріага й на те, що Вільгельм Дільтей доводив оповідь в “Історії педагогіки” лише до XVII століття, завершуючи її розглядом постаті Яна Коменського. У межах історії освіти і педагогіки від античності до XVII століття Вільгельм Дільтей виділяв два періоди – класичний (давньогрецький, давньоримський, ранньохристиянський) та модерний (середньовіччя, Гуманізм, Реформація, XVII ст.).

На думку Лоренсо Лузуріаги, надзвичайний інтерес викликає аналіз німецьким філософом грецького концепту “*paideia*” та римського концепту “*humanitas*”, а також розгляд ним лицарського ідеалу середньовіччя та гуманістичного – епохи Ренесансу. Значимим видавалося і звернення до педагогічних вчень величких постатей Сократа, Платона, Сенеки, Квінтіліана, Вівеса, Меланхтона та інших [4, с. 8–9].

Отже, розуміння педагогічного новаторства Лоренсо Лузуріаги не буде повним без знання великого пласта його перекладацької діяльності. Ерудованість освітянина в новітніх педагогічних ідеях, детальне вивчення праць педагогів-реформаторів, занурення в оригінальні авторські тексти вможливило витворення ним своєрідної соціально-політико-педагогічної концепції у 1940–1950-х роках.

Список літератури

1. Kant, Pestalozzi y Goethe sobre educacion; composicion y traduccion de Lorenzo Luzuriaga. Madrid : Daniel Jorro, Ed., 1911. 197 p.
2. Herbart J. Pedagogia general derivada del fin de la educacion; traduccion por Lorenzo Luzuriaga; prólogo de José Ortega Gasset. Madrid : Ediciones de La Lectura, [ca. 1910]. 283 p.
3. Pestalozzi J. El metodo; traduccion por Lorenzo Luzuriaga. Madrid : Ediciones de La Lectura, [ca. 1910]. 29 p.
4. Dilthey G. Historia de la pedagogia; traducido por Lorenzo Luzuriaga. Ed. 2a. Buenos Aires : Losada, 1942. 222 p.

УДК 377:005.2

Молодовська Ю. С.

аспірантка кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
Комунального закладу вищої освіти

“Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради”

ORCID iD: 0009-0006-0042-2109

ТОЛЕРАНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Професійно-технічна освіта являє собою комплексну систему педагогічних та організаційно-управлінських ініціатив, які мають на меті надання громадянам комплексного засвоєння знань, умінь і навичок у сфері їх професійного вибору, сприяючи при цьому розвитку їх компетенцій та професійності, а також культивуванню як загальнокультурної, так і спеціалізованої професійної культури. Така освіта є засобом для громадян у здобутті професії, що відповідає їхньому покликанню, інтересам та здібностям, забезпечуючи при цьому їх допрофесійну підготовку, перекваліфікацію та підвищення кваліфікації.

Варто зазначити, що інфраструктура професійно-технічної освіти включає у себе професійно-технічні навчальні заклади, що функціонують незалежно від форми